J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat

Internal Test – 2020

B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)

Macro Economics

Date : 27-02-2020 **Roll No. : ………**

Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

---

૧. કેઈન્સનો અસરકારક માંગનો સિદ્ધાંત સમજાવો. **(૧૧)**

અથવા

૧. મૂડીની સીમાંત કાર્યક્ષમતાનો અર્થ આપી તેને અસરકરતા પરિબળોની ચર્ચા કરો. **(૧૧)**

૨. સમખરીદ શકિતના સિદ્ધાંતનું સાપેક્ષ સ્વરૂપ સમજાવી, તેની મર્યાદાઓ ચર્ચો. **(૧૦)**

અથવા

૨. લેણ-દેણની તુલાની અસમતુલા નિવારવાના ઉપાયોની ચર્ચા કરો. **(૧૦)**

૩. **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)** **(૧૪)**

૧. પીગુનો વેતન કાપના નિયમ

૨. વ્યાપાર ચક્રના લક્ષણો

૩. જાહેરખર્ચની અસરો

૪. જાહેર દેવાના પ્રકારો

1-JBC

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
Business Administration – IV

Date : 28-02-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

---

૧ બજારક્રિયા સંચાલનનું કાર્યક્ષેત્ર જણાવો. **(૧૩)**

અથવા

બજારક્રિયા મિશ્રણના કોઈ પણ છ તત્વો સમજાવો. **(૧૩)**

૨ બજાર વિભાજનનો અર્થ જણાવી, બજાર વિભાજનના ફાયદાની ચર્ચા કરો. **(૧૨)**

અથવા

૨ (અ) કિંમત નિર્ધારણના હેતુઓ જણાવો. **(૦૬)**

(બ) બજારક્રિયા પર્યાવરણને અસરકરતાં આંતરિક પરિબળો સમજાવો. **(૦૬)**

૩ (અ) ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક) **(૦૪)**

૧. બજારક્રિયા અંકુશની પ્રક્રિયા
૨. બજાર સંશોધનનું કાર્યક્ષેત્ર

(બ) કેસ સ્ટડી : **(૦૬)**

વિડિયોકોન કંપની ભરૂચમાં કાર્યરત છે. જે ટી.વી. માટે પિકચર ટયૂબ બનાવે છે. પિકચર ટયૂબનો ઉપયોગ પોતે વિડિયોકોન બ્રાન્ડના ટી.વી. બનાવવા કરે છે. વધારાની પિકચર ટયૂબ તેના ગ્રાહકો જેવા કે ઓનીડા, સેમસંગ, એલ.જી. વગેરે કંપનીઓને તેનું વેચાણ કરે છે.

છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી પિકચર ટયૂબ વગરના LCD તથા LED ટી.વી. બજારમાં ખૂબ વેચાય છે. તેથી વિડિયોકોન કંપનીની પિકચર ટયૂબ તથા ટી.વી.નું વેચાણ સતત ઘટી રહયું છે. નફો ખૂબ ઘટી ગયો છે. વેચાણવૃદ્ધિના પ્રયત્નોમાં પિકચર ટયૂબના ભાવ ઘટાડી દીધા છે. પરંતુ તેની અસર વેચાણ પર થતી નથી.

બજાર સંશોધનથી જાણવા મળ્યુ છે કે કંપની LCD તથા LED ટી.વી. બનાવી બજારમાં વેચશે, તો તેનું વેચાણ વધશે. કંપની નાણાકીય રીતે સધ્ધર છે, રૂા. ૩૦૦ કરોડના રોકાણથી LCD તથા LED ટી.વી. બનાવી શકશે. હાલમાં સોની, સેમસંગ, એલ.જી. વગેરે કંપનીઓએ LCD તથા LED ટી.વી. બનાવી બજારમાં વેચે છે. તેમને સારી છાપ ઊભી કરી છે. તેમનું વેચાણ સતત વધી રહયું છે. વિડિયોકોન કંપનીના માર્કેટિંગ મેનેજરને LCD તથા LED ટી.વી. ના વેચાણ અંગે શંકા જાય છે. કારણ કે નવી પેદાશ લઈને બજારમાં પ્રવેશવાનું છે અને હરીફાઈનો સામનો કરવાનો છે.

પરંતુ કંપનીના જનરલ મેનેજર જણાવે છે કે વેચાણવૃદ્ધિના પ્રયત્નો કરીશું તો વેચાણમાં વધારો થશે.

પ્રશ્નો :

(૧) ટી.વી. ની પિકચર ટયૂબ પેદાશ જીવનચક્રના કયા તબકકામાં છે ?
(૨) પિકચર ટયૂબના વેચાણ વધારવા માટે જાહેરાત કરી શકાય છે ? શા માટે ?
(૩) કંપનીએ LCD તથા LED ટી.વી. બનાવી બજારમાં વેચાણ કરવું જોઈએ ? શા માટે ?
(૪) બજાર પ્રવેશ સમયે કંપનીએ કઈ કિંમત નીતિ અપનાવવી જોઈએ ? શા માટે ?

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat

Internal Test – 2020

B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)

English (Core Compulsory) : Language through Literature

Date : 29-02-2020 **Roll No. : ………**

Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

---

1. Write answer on any one of the following: **(13)**

1. Write a character analysis of Joanna.
2. Explain how Yunus applied microcredit to help the poor.

2. Write the transcript of the discussion to be made amongst the group on any one of the following. **(12)**

1. Are Indian films losing their charm?
2. Will India become a Superpower in coming decades?

3. A Write a newspaper report on 'Theme park for children inaugurated' **(10)**

OR

B You are the secretary of your college administrative board. Write an official report addressed to the board regarding the proposal to relocate the cafeteria to another part of the college campus.

3-CAJ

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
નામા પદ્ધતિ અને કરવેરા

Date : 02-03-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

૧. આશિષ લિમીટેડની નીચેની માહિતી ઉપરથી પૂર્ણ ભરાયેલા ઈકિવટી શેરનું આંતરિક મૂલ્ય અને બજાર મૂલ્ય શોધો : **(૧૨)**

(૧)	ચોખ્ખી મિલકતો	રૂા. ૪૪,૦૦,૦૦૦
(૨)	૧૫%ની પ્રેફરન્સ શેરમૂડી	રૂા. ૮,૦૦,૦૦૦
(૩)	ઈકિવટી શેરમૂડી (ભરપાઈ થયેલ) (દાર્શનિક કિંમત રૂા. ૧૦૦)	
	૧૨,૦૦૦ શેર પર રૂા. ૭૫ લેખે	રૂા. ૯,૦૦,૦૦૦
	૮,૦૦૦ શેર પર રૂા. ૫૦ લેખે	રૂા. ૪,૦૦,૦૦૦
(૪)	ઈકિવટી શેરમૂડી ઉપર બાકી હપ્તા :	
	૧૨,૦૦૦ શેર પર રૂા. ૨૫ લેખે	રૂા. ૩,૦૦,૦૦૦
	૮,૦૦૦ શેર પર રૂા. ૫૦ લેખે	રૂા. ૪,૦૦,૦૦૦
(૫)	સામાન્ય અનામત	રૂા. ૫,૦૦,૦૦૦
(૬)	૪૦% આવકવેરો ગણ્યા પછીનો છેલ્લાં વર્ષનો નફો	રૂા. ૧૦,૮૦,૦૦૦
(૭)	છેલ્લા ત્રણ વર્ષથી દર વર્ષે નફો રૂા. ૧,૨૦,૦૦૦ વધે છે.	
(૮)	અપેક્ષિત વળતરનો દર ૧૨% ગણાય છે.	
(૯)	બિનધંધાકીય રોકાણો રૂા. ૨,૪૦,૦૦૦ છે.	
(૧૦)	પાઘડીની કિંમત રૂા. ૧૩,૪૪,૦૦૦ ગણવાની છે.	

અથવા

૧.(અ) એવા કોઈપણ સાત વ્યવહારો લખો કે જયાં કરવેરા ધારાની કલમ ૧૩૯A(૫) અંતર્ગત કાયમી ખાતા નંબર (PAN) નું જણાવવું ફરજિયાત હોય. **(૦૬)**

૧.(બ) માલ અને સેવા કર અંતર્ગત ઈનપુટ ટેકસ ક્રેડિટ એટલે શું ? ઈનપુટ ટેકસ ક્રેડિટ મેળવવા માટેની મુખ્ય શરતો લખો. **(૦૫)**

૨. નયન ચાર મકાનોનાં માલિક છે. નીચેની વિગત પરથી આકારણી વર્ષ ૨૦૧૯-૨૦ માટે મકાન-મિલકતની કરપાત્ર આવક શોધો. **(૧૧)**

વિગત	જલા કૃપા (રૂા.)	જલાસદન (રૂા.)	જલાભવન (રૂા.)	જલાદ્વાર (રૂા.)
મ્યુનિસપલ મૂલ્ય (રૂા.)	૧૪,૪૯,૦૦૦	૬,૭૨,૦૦૦	૧૫,૧૨,૦૦૦	૧૮,૦૦,૦૦૦
વ્યાજબી ભાડું (રૂા.)	૧૪,૩૬,૪૦૦	૮,૪૦,૦૦૦	૧૫,૦૩,૬૦૦	૧૮,૦૦,૦૦૦
પ્રમાણિત ભાડું (રૂા.)	૧૪,૪૪,૮૦૦	૭,૫૬,૦૦૦	૧૫,૦૭,૧૦૦	૧૭,૦૦,૦૦૦
મળવાપાત્ર ભાંડુ (રૂા.)	૧૫,૧૨,૦૦૦	૧૫,૧૨,૦૦૦	૧૫,૨૦,૪૦૦	-
વસૂલ નહિ થયેલ ભાડું (રૂા.)	૧,૨૬,૦૦૦	૭૭,૦૦૦	૫૬,૦૦૦	-
ખાલી રહ્યાનો સમય	૧ ૧/૨ માસ	૧ માસ	૧ માસ	-
કુલ સ્થાનિક વેરા	૮%	૭%	૬%	૧૦%
જે પૈકી માલિકે ચૂકવેલ	૫%	૫%	૫%	૧૦%
ભાડૂઆતે ચૂકવેલ	૩%	૨%	૧%	-
મજરે મળવાપાત્ર વ્યાજ (રૂા.)	૩૦,૦૦૦	૧,૦૫,૦૦૦	૮૦,૦૦૦	૧,૮૦,૦૦૦

જલાદ્ધાર સ્વ-વપરાશનું છે.

૨. **અથવા** **(૧૧)**

શ્રીમતિ છમકુડી બિન્દાસ લિ. માં મેનેજર તરીકે તા. ૧-૮-૨૦૧૪ નાં રોજ મૂળપગાર ૨૦,૦૦૦ - ૧,૦૦૦ ૨૫,૦૦૦ - ૧,૫૦૦ - ૪૦,૦૦૦ ના ગ્રેડમાં ત્રણ ઈજાફા સહિત નોકરીએ જોડાયા. નીચેની વિગતે પરથી આ.વ.૨૦૧૯-૨૦ માટે કરપાત્ર પગાર શોધો.

૧. મોંઘવારી ભથ્થું :
 ૨૦૧૮ : જાન્યુઆરી થી જૂન મૂળ પગારનાં ૨૦%
 જુલાઈ થી ડિસેમ્બર મૂળ પગારનાં ૨૫%
 ૨૦૧૯ : જાન્યુઆરી થી જૂન મૂળ પગારનાં ૩૦%
 જુલાઈ થી ડિસેમ્બર મૂળ પગારનાં ૩૫%
૨. બોનસ - મૂળ પગારનાં ૧૫%
૩. મેડીકલ ભથ્થું માસિક રૂા. ૧,૫૦૦ લેખે
૪. શિક્ષણ ભથ્થું (ત્રણ બાળકોનાં શિક્ષણ ખર્ચ અને એક બાળકનાં હોસ્ટેલ ખર્ચ માટે) રૂા. ૧૫,૦૦૦
૫. મનોરંજન ભથ્થું રૂા. ૧૨,૦૦૦
૬. કમિશન રૂા. ૧૨,૦૦૦ (વેચાણ પર)
૭. વર્ષ દરમિયાન કંપની તરફથી રૂા. ૫૦ ના રાહત દરે કુલ ૨૫૦ ભોજન આપેલ છે. કંપનીએ ભોજન દીઠ રૂા. ૧૨૦ ચૂકવ્યાં.
૮. ઘરભાડા ભથ્થું : મૂળ પગારનાં ૨૦% તેમણે વાર્ષિક ઘરભાડું રૂા. ૪૮,૦૦૦ ચૂકવ્યું.
૯. માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં તેઓ મૂળપગારનાં ૧૫% ફાળો આપે છે. કંપની પણ તેટલો જ ફાળો આપે છે.
૧૦. માન્ય પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ૧૫% લેખે જમા થયેલ વાર્ષિક વ્યાજ રૂા. ૧૫,૦૦૦.
૧૧. કુટુંબના સભ્યોની દાકતરી સારવાર અંગે બિલની રકમ રૂા. ૨૨,૦૦૦ કંપનીએ ચૂકવી છે.
૧૨. તેમને ૧.૬ લિટરથી વધુ ક્ષમતાવાળી ગાડી બંને હેતુઓ માટે આપવામાં આવી હતી અને તેના ડ્રાઈવરનો માસિક પગાર રૂા. ૫,૦૦૦ લેખે તથ અન્ય ખર્ચા માલિકે ભોગવ્યા છે.
૧૩. છમકુડીએ ચૂકવેલ વ્યવસાય વેરો રૂા. ૨,૪૦૦.

3.

ટૂંકનોંધ લખો. (ગમે તે ત્રણ) **(૧૨)**

૧. શેર મૂલ્યાંકનને અસર કરતાં પરિબળો
૨. સંપૂર્ણ સજાવટવાળા મકાનની સવલત
૩. પોતાનાં રહેઠાણ માટેનાં મકાનનું વાર્ષિક મૂલ્ય
૪. મૂડીકરણની રીતે પાઘડીની કિંમત
૫. GST હેઠળ રજીસ્ટ્રેશનનાં ફાયદા
૬. ઉત્તમ ન્યાયબુદ્ધિથી આકારણી.

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
Banking – III

Date : 03-03-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

પ્ર-૧ (અ) કાયદેસરની યોગ્ય ચુકવણી એટલે શું ? કાયદેસરની યોગ્ય ચૂકવણી માટેની શરતો જણાવો. **(૦૬)**

(બ) કયા સંજોગોમાં બેંકર ચેકનો નકાર કરી શકે ? **(૦૫)**

અથવા

પ્ર-૧ (અ) ચેકની વસૂલાત કરનાર બેંકરને મળતા કાનૂની રક્ષણની સમીક્ષા કરો. **(૦૬)**

(બ) ચેકના નાણાં વસૂલાત કરનાર બેંકરની બેદરકારીનાં ઉદાહરણ ટૂંકમાં સમજાવો. **(૦૫)**

પ્ર-૨ (અ) ઓવરડ્રાફ્ટ અને કેશક્રેડિટ વચ્ચેનો તફાવત સ્પષ્ટ કરો. **(૦૬)**

(બ) હાઈપોથિકેશનનાં જોખમો અંગે નોંધ લખો. **(૦૬)**

અથવા

પ્ર-૨ સંગીન બેંકધિરાણનાં સામાન્ય સિદ્ધાંતોની ચર્ચા કરો. **(૧૨)**

પ્ર-૩ (અ) **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ એક)** **(૦૪)**

૧. માર્જિન અથવા ગાળો

૨. ચેકનો અયોગ્ય નકાર

(બ) **નીચેનાં સંજોગોમાં ચેક બેંકર તરીકે તમે કેવી રીતે વર્તશો ?** **(૦૮)**

૧. કું રિદ્ધિ પટેલની તરફેણમાં લખેલો એકાઉન્ટ પેયી ક્રોસિંગવાળો ચેક વસૂલાત માટે કુ. સિદ્ધિ મહેતાના ખાતામાં જમા કરવામાં આવે છે.

7-KGP

૨. તમારા કોઈ એક ગ્રાહક ટેલિફોન દ્વારા ચેકનું ‘સ્ટોપ પેમેન્ટ’ કરવા જણાવે છે.

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
Statistics for Business – V

Date : 03-03-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

પ્ર-૧ (અ) કેરી માટે લીધેલ બે સમૂહોના પ્લોટોમાં સરેરાશ ઉપજો અને પ્રમાણિત વિચલનો નીચે મુજબ છે. જો બંને પ્લોટોમાં પાકતી ઉપજ વચ્ચેના ચલનના તફાવત માટેનું સાર્થકતા પરીક્ષણ કરો. (1% ની સાર્થકતાની કક્ષા લો) **(૦૫)**

	સમૂહ - 1	સમૂહ - 2
પ્લોટોની સંખ્યા	100	90
પ્લોટ દીઠ સરેરાશ ઉપજ	1800	2000
પ્લોટ દીઠ પ્ર. વિ.	40	45

(બ) એક ફેકટરી ના કોઈ એક વસ્તુના ઉત્પાદન માટે 600 અવલોકનોનો એક નિદર્શ લેતાં, 36 અવલોકનો ખામીવાળા જણાયા. તો એ ફેકટરીના ખામીવાળી વસ્તુનું સમષ્ટિમાં પ્રમાણ 0.05 છે. એ પરિકલ્પાનાનુ પરીક્ષણ કરો. તેમજ સમષ્ટિમાં ખામીવાળી વસ્તુના પ્રમાણની 95% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો. **(૦૫)**

અથવા

પ્ર-૧ (અ) કોફીની એકસાઈઝ ડયુટીમાં વધારો થાય એ પહેલા 500 વ્યકિતઓના લીધેલ નિદર્શમાં 400 વ્યકિતઓ કોફી પીનારી હતી. ડયુટીમાં વધારો થયા પછી 600 વ્યકિતઓના લીધેલ નિદર્શમાં 400 વ્યકિતઓ કોપી પીનારી હતી. તો કોફીની એસાઈઝ ડયુટીમાં વધારો થયા પછી, કોફીની વપરાશમાં સાર્થક ઘટાડો થયો છે કે કેમ તેનું પરીક્ષણ કરો. **(૦૫)**

(બ) એક યદચ્છ નિદર્શ માટે સહસંબંધાંક 0.75 અને પ્રમાણિત દોષ 0.0175 છે. તો નિદર્શમાં કેટલા જોડકાંઓનો સમાવેશ કરવો જોઈએ ? સમાષ્ટિ સહસંબંધાંકની ૯૫.૪૫% વિશ્વસનીય સીમાઓ શોધો. **(૦૫)**

પ્ર-૨ (અ) ખામી પ્રમાણ P' = 1% સાથેના એકસરખા કદના જથ્થાઓ ચકાસણી અર્થે રજૂ કરવામં આવે છે. યોજના (1000, n ,c) દ્વારા જથ્થાની અસ્વીકૃતિની સંભાવના 0.121 અને ATI = 226.48 છે. n અને c ની કિંમત શોધો અને આ યોજના માટે OC વક્ર દોરો. **(૦૬)**

(બ) અતિ ગુણોત્તર વિતરણનો ઉપયોગ કરીને એક નિદર્શન યોજના (50, 10, 0) માટે ખામી પ્રમાણ P' 2% હોય તો સમૂહની સ્વીકૃતિની સંભાવના શોધો. **(૦૪)**

(ક) અવલોકનો 12, 13, 17, 18, 20 માટે કેન્દ્રીય પ્રઘાતો મેળવો તેમ જ β_1, β_2, γ_1, γ_2 પણ મેળવો. **(૦૫)**

અથવા

પ્ર-૨ (અ) 3% ખામીયુકત એકમો સાથેના એકસરખા કદના જથ્થાઓની ચકાસણી અર્થે રજૂ કરવામાં આવે છે. યોજના (500, 100, 100, 0, 2) માટે AOQ, ASN અને ATI શોધો. **(૦૭)**

(બ) એક નિદર્શન યોજના (1500, 50, 2) માટે જથ્થાના ખામીપ્રમાણ 3% માટે AOQ ની ગણતરી કરો. **(૦૩)**

(ક) એક આવૃતિ વિતરણમાં બિંદુ 5 ની આજુબાજુની પ્રથમ ચાર પ્રઘાતો 2, 20, 40 અને 50 છે. આ ઉપરથી β_1, β_2 મેળવી તેનું અર્થઘટન કરો. **(૦૫)**

પ્ર-3 વિસ્તારથી સમજાવો. (કોઈ પણ બે) **(૧૦)**

1. ASN અને ATI
૨. વિષમતા અને ઘટાકારકતાનો અર્થ સમજાવો અને આવૃતિ વિતરણના અભ્યાસમાં તેની અગત્યતા સમજાવો.
3. બે ગુરૂ નિદર્શ પ્રમાણો વચ્ચેના તફાવતનું સાર્થકતા પરીક્ષણ સમજાવો.
૪. O.C વક્

5-NVU-SAD

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
Advanced Accounting & Auditing - III

Date : 05-03-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

સૂચના : (૧) જમણી બાજુ આપેલ અંક પ્રશ્નના પૂરા ગુણ દર્શાવે છે :
(૨) જરૂર જણાય ત્યાં મહત્ત્વની ગણતરી દર્શાવો.

૧. મમતા કંપની લિ. ના ચોપડા અને રેકોર્ડઝ પરથી તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ ના રોજ પૂરા થતા વર્ષની માહિતી નીચે મુજબ છે : **(૧૧)**

વિગત	પૂરા થયેલ જોબનું કરાર ખાતું	અધુરા જોબનું કરાર ખાતું
સ્ટોર્સમાંથી માલસામાન	રૂા. ૧,૮૦,૦૦૦	રૂા. ૬૦,૦૦૦
મજૂરી	રૂા. ૨,૦૦,૦૦૦	રૂા. ૮૦,૦૦૦
પ્રત્યક્ષ ખર્ચ	રૂા. ૨૦,૦૦૦	રૂા. ૮,૦૦૦
ચાલુ કામ ખાતે ફેરબદલી કરેલ માલસામાન	રૂા. ૪,૦૦૦	રૂા. ૪૦૦૦
સ્ટોર્સમાં પરત માલસામાન	રૂા. ૨,૦૦૦	-

પરોક્ષ કારખાના ખર્ચા મજૂરીનાં ૮૦% અને ઓફિસ પરોક્ષ ખર્ચ કારખાના પડતરના ૨૫% લેખે ગણવામાં આવે છે. વર્ષ ૨૦૧૮-૧૯ દરમિયાન પૂરાં થયેલ જોબની કરાર કિંમત રૂા. ૮,૦૦,૦૦૦ છે.

પૂરા થયેલ અને અધૂરા જોબનાં કરારા ખાતાં બનાવો.

અથવા

૧. જીવનધારા લિમિટેડ પાસે પોતાની માલિકીની એક બસ છે. જે મહિનાના દસ દિવસ સુરતથી બરોડા વચ્ચે દોડે છે. સુરત થી બરોડા વચ્ચેનું અંતર ૧૫૦ કિલોમીટર છે. સુરત થી બરોડા વચ્ચેનો ફેરો એક જ દિવસમાં બસ પૂરો કરે છે. મહિનાના બીજા દસ દિવસ બસ સુરતથી વાપી વચ્ચે દોડે છે. સુરત થી વાપી વચ્ચેનું અંતર ૧૨૦ કિલોમીટર છે. સુરત થી વાપી વચ્ચેનો ફેરો એક જ દિવસમાં પૂરો કરવામાં આવે છે. મહિનાના ૪ દિવસ બસ સ્થાનિક શહેરમાં ફરે છે. સ્થાનિક શહેરમાં બસ રોજ ૪૦ કિલોમીટર ફરે છે. વહન પર ૩૩ ૧/૩% નફો કમાવો હોય તો ઉતારું પાસે શું દર વસૂલ કરવો જોઈએ તેની ગણતરી કરો. અન્ય માહિતી નીચે મુજબ છે : **(૧૧)**

બસની કિંમત	૬૦,૦૦,૦૦૦ રૂા.
ઘસારો	૨૦% વાર્ષિક
ડ્રાઈવરનો પગાર	૩૫,૦૦૦ રૂા. માસિક
કન્ડકટરનો પગાર	૩૫,૦૦૦ રૂા. માસિક
ખંડ સમયના હિસાબનીશનો પગાર	૧૬,૦૦૦ રૂા. માસિક
વીમા પ્રીમિયમ	૧,૬૮,૦૦૦ રૂા. વાર્ષિક
ડીઝલનો વપરાશ	૪ કિ.મી. દીઠ એક લિટર, લિટર દીઠ ભાવ રૂા. ૭૦
ટોકન વેરો	૬૦,૦૦૦ વાર્ષિક
લુબ્રીકન્ટ ઓઈલ	(૧૦૦ કિ.મી. દીઠ) - રૂા. ૧૦૦
મરામત અને નિભાવખર્ચ	રૂા. ૪૮,૦૯૦
પરમિટ ફી	૨૫૫૦ રૂા. માસિક
સામાન્ય ક્ષમતા	૫૦ વ્યકિતઓ

બસ બરોડા જાય છે ત્યારે વહનશકિતના ૯૦% ભરેલી હોય છે અને વાપી જાય ત્યારે ૮૦% ભરેલી હોય છે. જયારે સ્થાનિક શહેરમાં દોડે છે. ત્યારે પૂરેપૂરી ભરેલી હોય છે.

ઉતારુ વેરો વહનની ચોખ્ખી આવકના ૨૦% છે.

૨. એક વસ્તુ A, B અને C નામની ત્રણ પ્રક્રિયામાંથી પસાર થાય છે. પ્રક્રિયા છ માં ૧૦,૦૦૦ એકમો, એકમદીઠ ૧૦ રૂ. ના ભાવે દાખલ કરવામાં આવ્યા હતાં. પ્રત્યક્ષ ખર્ચા નીચે મુજબ હતા : **(૧૨)**

વિગત	પ્રક્રિયા A	પ્રક્રિયા B	પ્રક્રિયા C
પરચુરણ માલસામગ્રી	૧૦,૦૦૦ રૂ.	૧૫,૦૦૦ રૂ.	૫,૦૦૦ રૂ.
પ્રત્યક્ષ મજૂરી	૫૦,૦૦૦ રૂ.	૮૦,૦૦૦ રૂ.	૬૫,૦૦૦ રૂ.
પ્રત્યક્ષ ખર્ચા	૧૦,૫૦૦ રૂ.	૧૧,૮૭૫ રૂ.	૨૦,૦૦૦ રૂ.
અન્ય માહિતી :			
ખરેખર ઉત્પાદનના એકમો	૯૫૦૦	૯૧૦૦	૮૧૦૦
સામાન્ય બગાડ	૩%	૫%	૮%
સામાન્ય બગાડની એકમદીઠ વેચાણ કિંમત રૂ.	૨.૫૦ રૂ.	૫.૦૦ રૂ.	૧૦.૦૦ રૂ.

તૈયાર માલના સ્ટોકમાંથી એકમદીઠ ૫૧ રૂ. લેખે વેચવામાં આવે છે. જેથી વેચાણકિંમત પર ૧૬ ૨/૩ % નફો મળી શકે.

તૈયાર કરો : (૧) પ્રક્રિયાઓના ખાતાં (૨) અસામાન્ય બગાડ અને અસામાન્ય વધારાના ખાતાં

અથવા

૨. અમૃતા લિ. ના પડતર વિભાગમાંથી નીચેની માહિતી મળી છે. એક એકમના ઉત્પાદન માટેની પ્રમાણ વપરાશની માહિતી નીચે આપી છે : **(૧૨)**

માલસામગ્રી	ક્રિ.ગ્રા.	કિ.ગ્રા. દીઠ ભાવ રૂ.
A	૫૦	૫૦
B	૨૦	૪૦
C	૩૦	૧૦૦

ઉત્પાદનના ૮૦ એકમો માટે કાચામાલનો વપરાશ નીચે મુજબ છે.

માલસામગ્રી	ક્રિ.ગ્રા.	કિ.ગ્રા. દીઠ ભાવ રૂ.
A	૪૧૬૦	૫૫
B	૧૫૮૦	૩૮
C	૨૪૦૦	૧૧૦

માલસામગ્રી વિચલન શોધો.

૩. **ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ બે)** **(૧૨)**

(૧) જોબ પડતરના ફાયદા

(૨) પ્રમાણિતકામ, બિનપ્રમાણિત કામ અને ચાલુકામ

(૩) સેવા પડતર પદ્ધતિનો અર્થ અને લક્ષણો

(૪) સંયુકત પેદાશ અને ઉપપેદાશ

(૫) પ્રમાણ પડતર પદ્ધતિની મર્યાદાઓ

♣♣♣

J. Z. Shah Arts & H. P. Desai Commerce College, Amroli – Surat
Internal Test – 2020
B. Com. Sem. – IV (Gujarati Medium)
Advanced Accounting & Auditing - IV

Date : 06-03-2020 **Roll No. : ………**
Time : 09:00 TO 10:30 **Total Marks : 35**

---

૧. **રાજ કંપની લિ. નાં ચોપડામાં તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ નાં રોજની બાકીઓ નીચે મુજબ છે.** **(૧૩)**

ઉધારબાકી	રૂપિયા	જમાબાકી	રૂપિયા
પાઘડી	૫,૦૦,૦૦૦	જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૧,૫૦,૦૦૦
જમીન	૯,૫૦,૦૦૦	મૂડી અનામત	૫,૦૦,૦૦૦
મકાન	૧૩,૫૦,૦૦૦	સામાન્ય અનામત	૮,૫૦,૦૦૦
પ્લાન્ટ-યંત્રો	૮,૩૦,૦૦૦	પ્રોવિડન્ટ ફંડ	૨,૨૦,૦૦૦
પ્રાથમિક ખર્ચ	૩૦,૦૦૦	૫% ના ડિબેંચર (દરેક રૂ. ૫૦ નો)	૫,૦૦,૦૦૦
શેર બહાર પાડવાનો ખર્ચ	૨૦,૦૦૦	વેચાણ	૧૯,૮૦,૦૦૦
બાકી હપ્તાં	૭૫,૦૦૦	૧૦,૦૦૦, ૬% ના પ્રેફ. શેર	૧૦,૦૦,૦૦૦
સ્ટોક (તા. ૧-૪-૨૦૧૮)	૩,૨૮,૦૦૦	૨૦,૦૦૦ ઈક્વિટી શેર પૂરા ભરપાઈ (રૂ. ૧૦૦ નો)	૨૦,૦૦,૦૦૦
કાચામાલની ખરીદી	૭,૫૫,૦૦૦	શેર જપ્તી ખાતું	૩૦,૦૦૦
પગાર	૪,૮૦,૦૦૦	બાંધી મુદતની થાપણો	૨,૧૦,૦૦૦
મુસાફરી ખર્ચ	૯૦,૦૦૦	નહીં મગાંવેલ ડિવિડન્ડ	૧૦,૦૦૦
કરભાડું અને વેરો	૧,૨૦,૦૦૦	રોકાણ પર વ્યાજ	૮૫,૦૦૦
ડિરેક્ટર ફી	૨૫,૦૦૦	ઘાલખાધ અનામત	૩૦,૦૦૦
મરામત	૮૦,૦૦૦	ડિબેંચર પરત નિધિ	૧,૦૦,૦૦૦
પોસ્ટેજ	૫૨,૦૦૦	લેણદારો	૩,૫૦,૦૦૦
સામાન્ય ખર્ચા	૭૫,૦૦૦	નફા-નુકસાન ખાતું	૨૫,૦૦૦
પ્રોવિડન્ટ ફંડમાં ફાળો	૫૦,૦૦૦	બેંક પાસેથી લોન	૨,૮૦,૦૦૦
હાથ પર રોકડ	૨૨,૦૦૦	અન્ય લોન ધિરાણ	૧,૨૦,૦૦૦
બેંકમાં રોકડ	૮૬,૦૦૦		
લેણી હૂંડી	૧૦,૦૦૦		
ડિબેંચર વટાવ	૧૦,૦૦૦		
ફર્નિચર અને ફિક્ષ્ચર્સ	૨,૨૦,૦૦૦		
રોકાણો	૧૩,૫૦,૦૦૦		
સ્ટોર-સ્પેરપાર્ટ્સ	૧,૦૦,૦૦૦		
છૂટાં ઓજારો	૨૦,૦૦૦		
દેવાદારો	૩,૫૦,૦૦૦		
ઉત્પાદક મજૂરી	૩,૬૨,૦૦૦		
ડિબેંચર પરત નિધિના રોકાણો	૧,૦૦,૦૦૦		
	૮૪,૪૦,૦૦૦		**૮૪,૪૦,૦૦૦**

વધારાની માહિતી :

૧. નફાના ૫૦% લેખે કરવેરાની જોગવાઈ કરવાની છે.
૨. દેવાદારો પર ૧૦% લેખે ઘાલખાધ અનામત રાખવાની છે.
૩. ખર્ચા ચૂકવવાના બાકી : મજૂરી રૂા. ૨૫,૦૦૦
   પગાર રૂા. ૫૦,૦૦૦
   ભાડું અને કરવેરા રૂા. ૩૫,૦૦૦
૪. અગાઉથી ચૂકવેલ પોસ્ટેજ ખર્ચ રૂા. ૨,૦૦૦ છે.
૫. આખરનો સ્ટોક રૂા. ૬,૫૨,૦૦૦ હતો.
૬. પ્લાન્ટ-યંત્રોમાં વધારો રૂા. ૧,૭૦,૦૦૦, યંત્રોનું વેચાણ રૂા. ૫૦,૦૦૦ તેમજ ફર્નિચરમાં વધારો રૂા. ૧૨,૦૦૦ અને ફર્નિચરનું વેચાણ રૂા. ૧,૦૦૦ છે.
૭. મકાન પર વાર્ષિક ૨% લેખે, પ્લાન્ટ-યંત્રો પર વાર્ષિક ૫% લેખે અને ફર્નિચર પર વાર્ષિક ૭૧/૨% લેખે ઘસારની જોગવાઈ કરો. ઘસારો મિલકતની શરૂઆતની બાકી પર ગણો.

ઉપરોક્ત માહિતી ધ્યાનમાં લઈને કંપની ધારા ૨૦૧૩ મુજબ વાર્ષિક હિસાબો તૈયાર કરો. જરૂરી નોંધ જવાબના ભાગરૂપે દર્શાવો.

૨. તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ ના રોજ રામાનંદ લિ. ના ચોપડામાં નીચેની બાકીઓ દર્શાવેલ છે. **(૧૦)**

ઉધારબાકી	રૂપિયા	જમાબાકી	રૂપિયા
પાઘડી	૩,૦૦,૦૦૦	૧૨,૦૦૦ ૭%ના કમ્યુલેટિવ પ્રેફ. શેર રૂા. ૧૦૦ નો એક એવા	૧૨,૦૦,૦૦૦
જમીન-મકાન	૧૪,૪૦,૦૦૦	૨,૪૦,૦૦૦ ઈકિવટી શેર શેર દીઠ રૂા. ૧૦ પુરા ભરપાઈ	૨૪,૦૦,૦૦૦
પ્લાન્ટ-યંત્રો	૧૩,૨૦,૦૦૦	૮% ના ડિબેંચર્સ રૂા. ૧૦૦ નો એક એવા	૧૨,૦૦,૦૦૦
રોકાણો	૧,૪૪,૦૦૦	ડિબેંચર્સ પર ચઢેલું વ્યાજ	૪૮,૦૦૦
ચાલુ મિલકતો	૨૦,૬૪,૦૦૦	ડિરેકટરની લોન	૨,૪૦,૦૦૦
નફા-નુકસાન ખાતું	૧૦,૨૦,૦૦૦	ચાલુ દેવાં	૧૨,૦૦,૦૦૦
	૬૨,૮૮,૦૦૦		**૬૨,૮૮,૦૦૦**

નોંધ : ૧. કંપની સામે નુકસાનીનો દાવો કોર્ટમાં હજુ પેન્ડીંગ છે રૂા. ૧,૨૦,૦૦૦.
૨. પ્રેફરેન્સ શેર પર ચઢેલું એક વર્ષનું ડિવિડન્ડ.

ટ્રિબ્યુનલ દ્વારા મૂડી ઘટાડાની નીચેની યોજના મંજૂર કરવામાં આવી.

૧. પ્રેફરન્સ શેર અને ઈકિવટી શેરમૂડી ઘટાડવી.
૨. પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોએ તેમનું અડધુ ડિવિડન્ડ જતું કરવું અને બાકીની રકમ પેટે મૂડી ઘટાડા પછીના નવા રૂા. ૫ નાં શેર દીઠ નવી કિંમતે ઈકિવટી શેર આપવા.
૩. ડિબેન્ચર હોલ્ડરોએ પોતાની લેણી રકમની અંશતઃ ચૂકવણી પેટે રૂા. ૪,૩૨,૦૦૦ ની ચોપડે કિંમતના યંત્રો રૂા. ૬,૦૦,૦૦૦ ની કિંમતે લેવાનું નકકી કર્યું છે. અને બાકીની રકમ પેટે ૧,૪૪,૦૦૦ ઈકિવટી શેર શેરદીઠ નવી કિંમતે લેવાનું સ્વીકાર્યું.
૪. ડિબેન્ચર હોલ્ડરોએ ચઢેલું વ્યાજ જતું કર્યું.
૫. કંપની સામે નુકસાનીનો દાવો કોર્ટમાં હજી પેન્ડીંગ છે તેની ૧૪,૪૦૦ ઈકિવટી શેર શેરદીઠ નવી કિંમતે આપી પટાવત કરવામાં આવી.
૬. ડિરેકટરોએ લોનનું ભાવોભાવ ૯૬,૦૦૦ ના ઈકિવટી શેરમાં શેરદીઠ નવી કિંમતથી રૂપાંતર કરવામાં આવ્યું.

૭. તમામ અદશ્ય મિલકતો, અવાસ્તવિક મિલકતો અને નફા-નુકસાન ખાતાની ઉધારબાકી માંડી વાળવી.

૮. મિલકતોનું નીચે મુજબ પુનઃ મૂલ્યાંકન કર્યું.

પ્લાન્ટ અને યંત્રો - રૂા. ૮,૪૦,૦૦૦

રોકાણો - રૂા. ૧,૨૦,૦૦૦

મૂડી ઘટાડાખાતું બંધ કરીને બાકી મૂડી અનામત ખાતે લઈ ગયાની આમનોંધ નીચે મુજબ દર્શાવેલી હતી :

મૂડી ઘટાડા ભંડોળ ખાતે ઉ.	૫,૯૪,૦૦૦	
તે મૂડી અનામત ખાતે		૫,૯૪,૦૦૦

ઉપરોકત માહિતી પરથી કંપનીના ચોપડામાં જરૂરી આમનોંધ લખા અને મૂડી ઘટાડા પછીનું કંપની ધારા, ૨૦૧૩ મુજબ પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

અથવા

૨. કિરણ કંપની લિમિટેડની તા. ૩૧-૩-૨૦૧૯ ના રોજની કેટલીક બાકીઓની વિગતો નીચે મુજબ છે : **(૧૦)**

ઉધારબાકી	રૂપિયા	જમાબાકી	રૂપિયા
કાયમી મિલકતો	૫૨,૫૦,૦૦૦	૪,૫૦,૦૦૦ ઈકિવટી શેર દરેક રૂા. ૧૦ નો પૂરેપરા ભરપાઈ	૪૫,૦૦,૦૦૦
રોકાણો (દાર્શનિક કિંમત રૂા. ૬,૦૦,૦૦૦)	૮,૫૫,૦૦૦	૧૨% ના ૧૫,૦૦૦ રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેર દરેક રૂા. ૧૦૦ નો શેર દીઠ રૂા. ૬૦ ભરપાઈ	૯,૦૦,૦૦૦
સ્ટોક	૩,૪૫,૦૦૦	જામીનગીરી પ્રીમિયમ	૧,૫૦,૦૦૦
દેવાદારો	૪,૫૦,૦૦૦	નફા-નુકસાન ખાતું	૪,૫૦,૦૦૦
રોકાડ અને બેંક	૬,૦૦,૦૦૦	સામાન્ય અનામત	૯,૦૦,૦૦૦
		લેણદારો	૬,૦૦,૦૦૦
	૭૫,૦૦,૦૦૦		**૭૫,૦૦,૦૦૦**

તા. ૧-૪-૨૦૧૯ ના રોજ કંપનીએ કંપની ધારાની જોગવીઓનું પાલન કર્યા બાદ ૧૨% ના રીડીમેબલ પ્રેફરન્સ શેરો ૨૦% પ્રીમિયમથી પરત કરવાનું નકકી કર્યુ અને આ હેતુ માટે નફા-નુકસાન ખાતે રૂા. ૩,૭૫,૦૦૦ ની બાકી રાખીને જરૂરી નવા ૧૧% ના કયુમ્યુલેટિવ પ્રેફરન્સ દરેક રૂા. ૧૦ નો રૂા. ૫ ના પ્રીમિયમે બહાર પાડવામાં આવ્યાં. બધાં જ રોકાણો દરેક રૂા. ૧૮૦ ના ભાવે વેચ્યાં હતાં. પ્રેફરન્સ શેર હોલ્ડરોને નાણાં ચૂકવ્યાં હતાં.

પ્રેફરન્સ શેરો પરત કર્યા બાદ કંપનીએ દરેક ૩૦ ઈકિવટી શેર દીઠ ૮ શેર મૂળ કિંમતે બોનસ તરીકે આપવાનું નકકી કરેલ છે.

ઉપરના વ્યવહારો નોંધવા કંપનીના ચોપડે આમનોંધ લખો તેમજ ત્યાર બાદનું કંપની ધારા ૨૦૧૩ મુજબનું પાકું સરવૈયું તૈયાર કરો.

૩. ટૂંકનોંધ લખો : (કોઈ પણ ત્રણ) **(૧૨)**

૧. બાંધકામ ક્ષેત્રના હિસાબો

૨. રિડિમેબલ પ્રેફરન્સ શેર પરત કરવાની પદ્ધતિઓ

૩. મૂડી ઘટાડા અંગે કંપનીધારાની જોગવાઈઓ

૪. બોનસ શેર અંગે 'સેબી' ના માર્ગદર્શક સૂચનો

૫. મૂડી પરત અનામત ખાતું

7RDR

૬. સંશયિત જવાબદારીઓ

♣♣♣